

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ В ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ

На сьогодні продаж товарів в Інтернеті – найбільш швидко зростаючий канал розповсюдження товарів серед споживачів у всьому світі. З точки зору оподаткування, продаж товарів через Інтернет відрізняється від продажу товарів у традиційній формі.

Можливість придбання товарів у мережі Інтернет є досить привабливою для споживачів, оскільки це економить їх час, зокрема, розвиток електронної торгівлі дозволяє встановити спеціальні програми на телефони та планшети, часто представляє товар із можливістю встановлення фільтрів – за ціною, фірмою виробника тощо. Крім того, містить інформацію про товар, детальні характеристики, фото- та відеоматеріали, надає можливість зв'язатися з оператором у разі виникнення питань; сучасні технології дозволяють покупцеві відстежувати рух товару, що значно спрощує контроль виконання зобов'язання продавцем. Для виробників здійснення торгівлі в мережі Інтернет надає багато переваг, оскільки отримується найцінніший ресурс – інформація, а також такі відносини сприяють інтеграції між учасниками, дозволяють економити час і грошові кошти. У результаті правильної організації господарської діяльності підвищується ефективність та прибутковість діяльності. Розвиток Інтернет-торгівлі характеризується також постійно діючими акціями, бонусами та картами постійних клієнтів із відповідними додатковими перевагами, можливістю повернення товару у випадку невідповідності з представленим на сайті або з іншими очікуваннями споживача. Такий вид покупок значною мірою зменшує витрати, а також значно заощаджує час [1, с. 798].

Продаж в Інтернеті – одна з форм продажу товарів, коли покупець здійснює покупку, розміщуючи замовлення на веб-сайті магазину. Найпопулярнішою формою продажу товарів є ситуація, коли продавець відправляє замовлені товари поштою або кур'єром, а вже після доставки товару покупцеві кур'єр (або працівник пошти) після отримання покупцем посылки приймає оплату за товар, яку він потім передає продавцеві.

Іншою формою Інтернет-продажу є відвантаження товару після отримання часткової або повної оплати від покупця. У цьому випадку товари відвантажуються після того, як покупець перерахує всю або частину платежу за замовлений товар. Оплата товару може бути здійснена заздалегідь або у вигляді передоплати.

Основними проблемними питаннями на сьогодні, що стосуються продажу товарів через Інтернет, є: 1) особливості обліку витрат на створення та функціонування інтернет-магазину; 2) особливості обліку продажу товарів покупцям залежно від способів доставки та виду розрахунків; 3) необхідність застосування РРО під час продажу товарів через Інтернет; 4) особливості оподаткування продажу товарів через Інтернет (податок на прибуток, податок на доходи фізичних осіб, податок з доданої вартості).

Як зазначає О.В. Лега, до основних складників об'єкта бухгалтерського обліку електронної торгівлі належать витрати на створення сайтів і презентацію товару, оформлення електронних договорів, приймання замовлення, електронні платежі в різних формах, здійснення операцій щодо виконання замовлення і т. д. Усі зазначені господарські операції повинні бути зареєстровані у хронологічному порядку, підлягають обробці та відображенню на рахунках бухгалтерського обліку, що є підставою для складання фінансової звітності [2, с. 162].

Загалом, облік товарів в Інтернеті буде мати свою специфіку і залежати від таких аспектів:

1) форми оплати товарів через Інтернет:

- готівкою (використовується рахунок 30 «Готівка»),
- у безготівковій формі через банківський рахунок продавця (використовується рахунок 31 «Рахунки в банках»),
- через використання банківських платіжних карток (платіжний термінал, на сайті університету) (в такому разі використовується рахунок 33 «Інші кошти»),
- за електронні гроші (використовується рахунок 377 «Розрахунки з іншими дебіторами» та 31 «Рахунки в банках»),

2) варіанти доставки товару покупцю:

- поштою або іншою транспортною організацією,
- власною службою доставки через кур'єра,
- безпосередньо в офісі Інтернет-магазину.

Відповідно до перерахованих особливостей та форм здійснення оплати, а також варіантів отримання товару покупцем, облікове відображення продажу товарів через Інтернет буде мати свою специфіку і певний алгоритм використання відповідних рахунків бухгалтерського обліку.

Що стосується особливостей оподаткування продажу товарів через Інтернет, то під час також продажу товарів податкове зобов'язання виникає при доставці товару або виконанні послуги. Однак, якщо платник податку отримує повністю або частину платежу наперед, тобто аванс, то податкове зобов'язання виникне після його отримання. На практиці виявляється, що у підприємців, які здійснюють інтернет-продаж товарів, виникають проблеми з правильним визначенням моменту виникнення податкового зобов'язання. Зокрема, це стосується ситуацій, коли товар відправляється кур'єром, а оплата здійснюється після отримання товару (наприклад, при доставці).

У разі якщо оплата за товар, доставлений кур'єром, відбувається при доставці після доставки товару замовнику,

податкове зобов'язання виникає в день доставки товару кур'єру. Продавець зобов'язаний як дату продажу на рахунку-фактурі прийняти дату доставки товару кур'єру.

Якщо продавець зобов'язаний застосовувати РРО, то продаж товарів повинен фіксуватися при виникненні податкового зобов'язання. Тобто, у випадку оплати за доставку, в момент доставки товару кур'єру. Якщо оплата здійснюється до того, як посилка буде доставлена кур'єру – реєстрація повинна бути здійснена в момент отримання авансового платежу.

Окрім того, Інтернет-магазини залежно від вибраної системи оподаткування (спрощена система оподаткування, обліку, звітності чи загальна) можуть бути також платниками ПДВ (20%), податку на доходи фізичних осіб (18%), військового збору (1,5%) та інших податків [2, с. 162].

Таким чином, у процесі дослідження з'ясовано основні особливості торгівлі товарами через Інтернет, встановлено їх зв'язок з особливостями облікового відображення такої торгівлі та оподаткування таких операцій. Варто зазначити, що на сьогодні ще не достатньо врегульовані всі аспекти Інтернет-торгівлі, тому перспективами подальших досліджень є більш глибокий аналіз специфіки продажу товарів через Інтернет і систематизація таких особливостей у проекції на систему бухгалтерського обліку та специфіку оподаткування такої торгівлі в Україні.

Список використаної літератури:

1. Кужелюк А.В., Стаднюк Т.В. Інтернет-торгівля: здійснення та облік / А.В. Кужелюк, Т.В. Стаднюк // Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. 9. С. 797-801.
2. Лега О.В. Інтернет-торгівля: облік і оподаткування / О.В. Лега // Причорноморські економічні студії. Серія: Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2019. Вип. 43. С. 161-166.